

Goud over, geld te kort –

Sieraden belenen of zelfs verkopen is een populaire manier om aan geld te komen. Goudinkopers verschijnen in Amsterdam, maar ook de aloude Stadsbank van Lening heeft het nog erg druk.

tekst ANOUK KEMPER foto MARC DRIESSEN

In de wachtkamer van de **Stadsbank van Lening** is het vrij druk, al zeggen de taxateurs dat het wel eens drukker is. Achter kogelvrij glas verrichten zij hun belangrijkste werkzaamheden: het wegen van het goud of zilver, het vaststellen van het aantal karaat en het uitbetalen van de leensom. Met de hedendaagse goudprijzen kan die flink oplopen. Voor een gram 14 karaats goud krijgt de klant 17,50 euro.

Iedereen wacht keurig tot zijn nummerje op het oproepscherm verschijnt, de handen omklemmen een zakje met kostbare sieraden. Het tafereel doet denken aan de afdeling Burgerzaken in de Stopera. Met één opvallend detail: bijna iedere klant heeft een donkere huidskleur.

“Vooraf onder Surinaamse Amsterdammers zijn wij bekend,” zegt Eline Verbeek, verantwoordelijk voor de communicatie. “In hun cultuur is het gebruikelijk om goud te kopen als het goed gaat. Het is helemaal niet raar om dat goud vervolgens te belenen als het even minder gaat. Dat is voor hen heel normaal. Net zoals wij een lening op ons huis hebben, ja. Niets om je voor te schamen.”

Op de gevel van de Stadsbank aan de Oudezijds Voorburgwal prijkt een tekst uit de zeventiende eeuw: *‘Hebt gy noch geld noch goed, gaa deeze deur voorby. Hebt gy het laatste, en mist gy ’t eerste, kom by my. Geef pand, ik geef u geld.’* Het principe is de afgelopen eeuwen niet veranderd. Iedereen kan vanaf zijn achttiende goederen in onderpand geven bij de Stadsbank van Lening.

Het instituut bestaat sinds 1614, maar toch zullen veel Amsterdammers de Stadsbank niet kennen. Aan de ene kant een goed teken, want de bank is er voor mensen met acute geldproblemen. Anderzijds kan de bank best wat meer bekendheid gebruiken nu het economisch wat minder gaat.

Verbeek geeft een korte rondleiding door het hoofdkantoor aan de Oudezijds Voorburgwal – er zijn ook vestigingen in De Pijp, de Bijlmer en in Osdorp. “Dit is de Vondelzaal,” zegt ze over een statige hal met hoge plafonds en een wit-groen betegelde vloer. “Veel mensen weten dit niet, maar Vondel heeft hier jarenlang als suppoost gewerkt.”

Ze loopt door naar het gedeelte waar de klanten komen. Zij komen binnen via de ingang aan de Nes. Onderweg passeert Verbeek een grote, verzwaarde deur. “Dit is de kluis. Hier heb ik geen sleutel van, alleen de taxateurs hebben die.”

In die kluis liggen voornamelijk sieraden, want dat komt 95 procent van de klanten brengen. Veel goud, zilver en diamanten. De rente bedraagt 1,05 procent per maand, voor een ‘staantijd’ van zes maanden geldt dus een rente van 6,3 procent. Dat is relatief laag, met dank aan de subsidie van de gemeente.

Bij de Stadsbank wordt wel degelijk iets van de crisis gemerkt. Kwamen in 2010 circa 45.000 mensen spullen in onderpand geven, in 2011 waren dat er al 53.000. “Die toename is echt op-

vallend, dat heeft zeker met de crisis te maken. Dit jaar zal dat aantal nog iets hoger liggen,” zegt Verbeek.

Dat veel mensen extra geld kunnen gebruiken, blijkt ook bij **Inkoop Goud Amsterdam** aan de Spiegelgracht. De hele dag is het in de antiek aandoende winkel een komen en gaan van allerlei mensen; jong, oud, zichtbaar vermogend of juist niet. De meeste klanten willen niets vertellen over hun bezoek aan de goudinkoper, behalve een Surinaamse jongen van midden twintig. Hij komt vaker langs: “Handig als je wat extra centjes nodig hebt.”

Vandaag wil hij een gouden horloge verkopen. Het weegt bijna 51 gram en de jongen kan er een kleine 1200 euro voor krijgen. “Even overleggen met een vriend.” Hij staat op om te telefoneren.

Maciej Malolepszy, de eigenaar van de zaak, heeft weer even tijd om te praten: “Gek hè, aan ons vertellen ze soms hun hele levensverhaal, maar toen ik eens een radio-interview gaf en een aantal klanten meevroeg, zei iedereen nee.” Niet veel later komt de

‘Ik weeg waar de klanten bij zijn en op de site staan de actuele goudprijzen’

jongen terug. Hij gaat akkoord met de verkoopprijs van het horloge. Bij Malolepszy krijgt hij er zes euro per gram meer voor dan bij de Stadsbank.

Er gaat behoorlijk wat geld doorheen op een dag. In tegenstelling tot de Stadsbank doet Inkoop Goud niet aan beleningen. “Hier komen de mensen echt om te verkopen, ze hoeven het niet meer terug.” Het gaat voornamelijk om sieraden die mensen niet (meer) dragen. Gemiddeld ziet de goudinkoper dertig tot veertig klanten per dag en betalingen van enkele tienduizenden euro’s zijn niet uitzonderlijk.

Dit jaar verwacht hij een omzet van rond de tien miljoen euro. “We zijn de grootste goudinkoper van Noord-Holland. Sinds we hier twee jaar geleden begonnen zijn, is het elke dag druk.” Malolepszy verklaart zijn succes niet zozeer door de crisis, maar door veel mond-tot-mondreclame en zijn openheid. “Ik weeg waar de klanten bij zijn en op onze internetsite staan de actuele goudprijzen.”

Daarnaast achterhaalt hij het aantal karaat waar de klanten bij zijn. Kwestie van met het sieraad op een steen van lydiet krassen en een speciale vloeistof op de kras aanbrengen. Voor elke karaat is er een andere vloeistof. Komen beide overeen, dan blijft de kras zichtbaar op de steen. “In Nederland komt 14 karaat het meeste voor, dus daar begin ik altijd mee.”

Voor de deur staan inmiddels vier mensen te wachten. Ze kunnen pas naar binnen als Malolepszy de deur via een draagbaar knopje voor hen opent. Daarna moeten ze nog een deur door, want de winkel heeft een sluisstelsel. Zo kan niemand zo maar in-en uitrennen. “Ik wil niet te veel mensen tegelijk binnen hebben, dan verlies ik het overzicht.”

Gelukkig heeft hij hulp van twee medewerkers. Eigenlijk nog steeds te weinig. ‘Eentje is ziek vandaag.’ Hij excuseert zich, een nieuwe klant wacht.

Kostbare sieraden verpanden of verkopen; het lijkt de ideale manier voor criminelen om aan geld te komen. Een oud vrouwtje overvallen en

hup: naar de goudinkoper. Zo gemakkelijk gaat het niet. Zowel bij de Stadsbank van Lening als bij Inkoop Goud Amsterdam moeten klanten met een legitimatiebewijs komen. Een kopie daarvan wordt opgeslagen in de databank, die ook toegankelijk is voor de politie. De Stadsbank vraagt bij producten zoals laptops en fietsen zelfs om een aankoopbewijs.

Zover gaat **Used Products** niet. Wel houdt deze winkelketen van tweedehands spullen er een database van id-kopieën op na, die de politie altijd kan inzien. “We willen dat onze producten zo goed mogelijk te traceren zijn,” zegt Jordy Kuijpers. Hij heeft vier franchiseondernemingen van Used Products, waarvan twee in Am-

De Amsterdamse Stadsbank van Lening, waar sieraden verpanden de gewoonte is. De man

loketten genoeg

sterdam, één in Zaandam en één in Alkmaar. In totaal telt de keten, die in 1997 de eerste winkel opende, ruim veertig winkels.

Vandaag werkt hij in het filiaal in Amsterdam-Oost, om de hoek bij de Middenweg. De zaak staat vol audioapparatuur, gereedschap, keyboards, sieraden, airco's, mobiele telefoons en nog veel meer. "Voor ons is het elke dag een verrassing wat er binnenkomt," zegt Kuijpers. Hij tikt wat op zijn computer en leest voor: "Net hebben we een iPhone 4S en een Playstation 2 ingekocht. Zo'n Playstation kopen we in voor vijftien euro en verkopen we voor dertig. Die is binnen een week weg."

De marge tussen in- en verkoopprijs verschilt per product. "Cd'tjes kopen we voor dertig cent en verkopen we voor drie euro. Voor een goede laptop moeten we natuurlijk een goede prijs betalen. Mensen zijn niet achterlijk. Op internet is zo te vinden wat iets precies waard is."

De verdeling tussen mensen die komen verkopen en belenen is ongeveer fiftyfifty. Wie bijvoorbeeld zijn laptop komt belenen, betaalt twintig procent rente of 'opslagkosten'. "Nee, we kunnen niet concurreren met de Stadsbank qua rente. Alleen vragen zij vaak om aankoopbonnetjes en wij niet."

Kuijper merkt dat de meeste mensen zich een beetje schamen als ze

komen verkopen of belenen. "Dat zijn toch vaak mensen die in geldnood zitten, zij zijn een beetje schichtig. Kopers zijn juist trots als ze hier een iPhone voor minder geld hebben gekocht, daar kun je bij je vrienden wel mee aankomen."

Tweedehandsspullen kopen vinden we nu, mede door sites als Marktplaats, de gewoonste zaak van de wereld. Een goede prijs bedingen is inderdaad iets waar we trots op zijn.

Ook Ruben ('Achternaam hoeft niet') komt geregeld bij Used Products. "Meestal voor geluidsapparatuur en spelletjes voor mijn zoon." De gedistingeerde man heeft zijn oog op een stereosetje van Denon laten vallen. "Voor een nieuwe betaal je zo het

dubbele. Veel mensen onderschatten tweedehandsspullen. Laatst heb ik bij een filiaal in Utrecht een laptop gekocht van Fujitsu voor 400 euro, in plaats van 1300 tot 1400 euro. En hij doet het prima."

De producten die Used Products binnenkrijgt worden dan ook uitvoerig getest. "Daarna worden ze goed schoongemaakt en kunnen ze de winkel in."

Het filiaal in Oost wordt momenteel met enkele meters uitgebreid, de zaken gaan goed. Dat heeft niets met de crisis te maken, beweert Kuijpers. "We hebben een hoop vaste klanten, mensen weten ons te vinden. En tja, iedereen kan wel eens een extraatje gebruiken."

Yves Gijrath

Ryder Cup

Zondag zat ik tot diep in de nacht op het puntje van mijn stoel gebiologeerd te kijken naar de finale van de Ryder Cup. De wat? Het meest prestigieuze golftoernooi ter wereld. Om de twee jaar: Europa tegen Amerika.

Tienduizenden beschaafde golf fans worden hooligans, maar misdragen zich niet. De matadors zijn de golfers uit Europa en Amerika. Drie dagen lang strijden ze te vuur en te zwaard om de eindzege. Het winnende continent verkrijgt eeuwige roem. Het lijkt een scène uit de meeslepende film *The Hunger Games*.

Natuurlijk was ik voor Europa. Mijn jongens keken mee naar deze heroïsche battle. Het werd een Hitchcockthriller van de zuiverste vorm. Honderden miljoenen mensen zaten aan de buis gekluisterd. De puissant rijke golfmiljonairs

De mooie blauwe vlag met sterren was van ons allemaal

streden om de eer. Voor Europa betraden 'onbekende' grootheden zoals Rory McIlroy uit Noord-Ierland, Martin Kaymer uit Duitsland, Sergio García uit Spanje, Nicolas Colsaerts uit België, Francesco Molinari uit Italië en golfbeest Ian Poulter uit Engeland de arena. Ze namen het op tegen onder anderen golfmiljardair Tiger Woods ('de vrouwenverslinder').

Zaterdag aan het eind van de dag keek Europa tegen een vrijwel onbereikbare achterstand aan: 10-6. Zondag moest het onmogelijke gebeuren: minimaal acht van de twaalf singles winnen. Met een onvoorstelbare passie en furie begon Europa aan de inhaalrace. Zelfs Muhammad Ali in zijn hoogtijdagen zou schrikken van dergelijke strijd lust.

Vlak na middernacht geschiedde het wonder van Chicago. Martin Kaymer had een putt van enkele meters op de laatste hole. Ging hij erin, dan zou Europa de Ryder Cup winnen. En, pats boem, hij ging erin. De taferelen van vreugde daarna waren van ongekende omvang. Europa was één! Iedereen omhelsde elkaar, de tranen stroomden over de wangen. Ik was euforisch. De mooie blauwe vlag met sterren van Europa was van ons allemaal!

Waarom wil ik dat u dit weet? Omdat ik hoop dat al die zelfbenoemde hoogleraren en botte rekenmeesters uit Brussel begrijpen dat passie en samenwerking het enige toekomstmodel is voor een nieuw en sterk Europa. Zeg, schrijf dat ze gaan terugkijken naar de Ryder Cup.

y.gijrath@parool.nl

op de foto komt niet in het verhaal voor.